

Laidiens: 29.08.2006., Nr. 137

Ministru kabineta noteikumi Nr.669

Rīgā 2006.gada 22.augustā (prot. Nr.43 8.§)

Noteikumi par metroloģiskajām prasībām šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmām

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par mērījumu vienotību" 6.panta otro daļu un
likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.panta pirmo daļu*

1. Noteikumi nosaka metroloģiskās prasības un atbilstības novērtēšanas procedūras šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmām, pirms šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmas tiek ievietotas iekšējā tirgū, kā arī nodotas lietošanā.

2. Šo noteikumu izpratnē:

2.1. tilpuma mērītājs - mērīšanas līdzeklis, kas paredzēts tāda šķidruma tilpuma nepārtrauktai mērīšanai, saglabāšanai atmiņā un indikācijai, kas pie mērīšanas nosacījumiem plūst caur mērpārveidotāju slēgtā, pilnīgi piepildītā cauruļvadā;

2.2. skaitļotājs - tilpuma mērītāja daļa, kas saņem izejas signālus no mērpārveidotājiem un, iespējams, arī no papildmērlīdzekļiem un uzrāda mērīšanas rezultātus;

2.3. papildmērlīdzeklis - mērīšanas līdzeklis, kas pievienots skaitļotājam noteiktu šķidrumam raksturīgu lielumu mērīšanai, lai izdarītu korekcijas, pārveidojumus vai korekcijas un pārveidojumus;

2.4. konversijas ierīce - skaitļotāja daļa, kas, ņemot vērā šķidruma raksturlielumus (piemēram, temperatūru, blīvumu), kuri mērīti ar papildmērlīdzekļiem vai ievadīti mērlīdzekļa atmiņā:

2.4.1. izmērīto šķidruma tilpumu automātiski konvertē tilpumā, kā arī masā pie standartnosacījumiem;

2.4.2. izmērīto šķidruma masu automātiski konvertē tilpumā pie mērīšanas nosacījumiem, kā arī tilpumā pie standartnosacījumiem;

2.5. standartnosacījumi - noteikti nosacījumi, pie kuriem izmērītā šķidruma tilpuma konvertēšanas rezultātā tiek uzrādīts šķidruma tilpums;

2.6. mērsistēma - sistēma, kas ietver pašu tilpuma mērītāju un visas nepieciešamās iekārtas, lai nodrošinātu

pareizu mērīšanu vai veicinātu mērīšanas darbības;

2.7. degvielas uzpildes aparāts - mērsistēma, kas ir paredzēta degvielas iepildīšanai transportlīdzekļos, nelielās laivās un nelielās lidmašīnās;

2.8. pašapkalpošanās iekārta - iekārta, kas klientam dod iespēju lietot mērsistēmu šķidruma iegūšanai pašā vajadzībām;

2.9. pašapkalpošanās ierīce - noteikta ierīce, kas ir pašapkalpošanās iekārtas daļa. Pašapkalpošanās ierīce nodrošina vienas vai vairāku mērsistēmu darbību attiecīgajā pašapkalpošanās iekārtā;

2.10. minimālais mērlielums (MMQ) - mazākais šķidruma daudzums, kura mērīšana ir metroloģiski pieļaujama mērsistēmā;

2.11. tiešais rādījums - tilpuma vai masas rādījums, kas paredzēts mērīšanai un kuru mērītājs ir fiziski spējīgs izmērīt. Lietojot konversijas ierīci, tiešo rādījumu var pārveidot citā lielumā;

2.12. pārtraucama/nepārtraucama mērsistēma - mērsistēma tiek uzskatīta par pārtraucamu/nepārtraucamu, ja šķidruma plūsmu var/nevar apstādināt viegli un strauji;

2.13. plūsmas mēr diapazons - diapazons starp minimālo plūsmu ($Q_{\min}$) un maksimālo plūsmu ($Q_{\max}$).

3. Būtiskās prasības šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmām noteiktas normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem. Īpašās prasības šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmām noteiktas šo noteikumu pielikumā.

4. Šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmas atbilst prasībām, kas noteiktas šajos noteikumos un normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem.

5. Ražotājs var izvēlēties atbilstības novērtēšanas procedūras no moduļiem B + F vai B + D, vai H1, vai G. Moduļi noteikti normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem.

6. Šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmas, kurām tipa apstiprinājums izsniegts līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, atļauts ievietot tirgū un šķidrumu (izņemot ūdeni) mērsistēmas, kurām veikta pirmreizējā verificēšana, atļauts nodot lietošanā līdz to tipa apstiprinājuma derīguma termiņa beigām, bet, ja tas nav noteikts, - līdz 2016.gada 30.oktobrim.

7. Noteikumi stājas spēkā ar 2006.gada 30.oktobri.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 31.marta Direktīvas 2004/22/EK par mērinstrumentiem.

Ministru prezidents A.Kalvītis

Ekonomikas ministrs A.Štokenbergs

Pielikums

Ministru kabineta

Īpašas metroloģiskās prasības

1. Ražotājs norāda mērsistēmām noteiktos ekspluatācijas nosacījumus saskaņā ar šī pielikuma 2., 3., 4. un 5.punktu.
2. Plūsmas mēr diapazons iekļaujas katras mērsistēmā ietilpstošās sastāvdaļas mēr diapazonu robežās, jo īpaši tilpuma mērītāja diapazonā, plūsmu attiecības atbilst šī pielikuma 1.tabulā noteiktajiem nosacījumiem.

1.tabula

Maksimālās un minimālās plūsmas attiecības dažādām mērsistēmām

Mērsistēma	Šķidruma raksturojums	Minimālā attiecība $Q_{\max}/Q_{\min}$
Degvielas uzpildes aparāti	Nesašķidrinātas gāzes	10:1
	Sašķidrinātas gāzes	5:1
Mērsistēma	Kriogēni šķidrumi	5:1
Mērsistēmas uz cauruļvadiem un mērsistēmas kuģu tilpņu uzpildei	Visi šķidrumi	Lietošanai piemērota attiecība
Pārējās mērsistēmas	Visi šķidrumi	4:1

3. Mērāmā šķidruma īpašības nosaka šķidruma nosaukums vai atbilstošie raksturlielumi (piemēram, temperatūras diapazons, spiediena diapazons, blīvuma diapazons, viskozitātes diapazons).
4. Energoapgādes avotu raksturo nominālā vērtība maiņstrāvai, kā arī robežvērtības līdzstrāvai.
5. Konvertēto lielumu nosaka standartnosacījumi.
6. Maksimālās pieļaujamās kļūdas (turpmāk - MPK) vērtības atkarībā no mērāmā šķidruma daudzuma dažādām precizitātes klasēm noteiktas šī pielikuma 2. un 3.tabulā.

2.tabula

MPK vērtības mērāmiem šķidruma daudzumiem, kas ir vienādi un lielāki par diviem litriem

	Precizitātes klase				
	0,3	0,5	1,0	1,5	2,5
Mērsistēmas (A)	0,3 %	0,5 %	1,0 %	1,5 %	2,5 %
Tilpuma mērītāji (B)	0,2 %	0,3 %	0,6 %	1,0 %	1,5 %

3.tabula

MPK vērtības mērāmiem šķidruma daudzumiem, kas ir mazāki par diviem litriem

Mērāmais tilpums	MPK
$V < 0,1 \text{ l}$	Četrkāršota 2.tabulā uzrādītā vērtība, ja mērāmais tilpums ir 0,1 litrs
$0,1 \text{ l} \leq V < 0,2 \text{ l}$	Četrkāršota 2.tabulā uzrādītā vērtība
$0,2 \text{ l} \leq V < 0,4 \text{ l}$	Divkāršota 2.tabulā uzrādītā vērtība, ja mērāmais tilpums ir 0,4 litri
$0,4 \text{ l} \leq V < 1 \text{ l}$	Divkāršota 2.tabulā uzrādītā vērtība
$1 \text{ l} \leq V < 2 \text{ l}$	2.tabulā uzrādītā vērtība, ja mērāmais tilpums ir 2 litri

7. Lai noteiktu MPK, neatkarīgi no mērāmā tilpuma izvēlas lielāko no šādām divām vērtībām:

- 7.1. absolūtā MPK vērtība, kas norādīta šī pielikuma 2. vai 3.tabulā;